

• İSTANBUL BARO BAŞKANI ODALAR TASARISINA KARŞI ÇIKTI

TASARININ ANAYASA'YA AYKIRI OLDUĞU SÖYLENDİ

Mimar ve Mühendis Odaları Kanunu'nda yapılmak istenen son değişiklik hakkında bir demeç veren istanbul Barosu Başkanı Burhan Güngör, Meclis tarafından benimsenen bu değişikliğin Anayasa'ya aykırı olduğunu söylemiştir.

Güngör, görüşlerini şöyle belirtmiştir :

«Anayasa 122. maddesinde kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının kanunla meydana getirileceği hükmünü koymuştur. Yasama organları bir kuruma bu niteliği vermek lüzum ve zaruretini takdir eder ve diğer söyleyişle bir kamu kurumu meydana getirmek isterse Anayasa'nın ve kamu hukukunun vazgeçilmez prensiplerine uymak zorundadır. Bunların başında aynı statüye tabi olanların eşitliği prensibi gelir. Kamu hukuku alanında kişilerin irade özgürlükleri yerine kamu kuruluşlarına bağlı ve tabî olmaları prensibi hakimdir. Nasıl isteyen vergi verir, isteyen vergi vermez, isteyen askerlik yapar, isteyen yapmaz tarzında bir kamu hukuku kuralı tasavvur edilemezse, Anayasa çerçevesinde vücuda getirilen bir kamu kurumuna, belli meslekî nitelikteki kişilerin girip girmemekte serbest olmaları da anlaşılabilir. Zira bu durumda, kamu kurumu meydana getirmek amacını güden bir kanun, kendi amacını inkâr eden bir tutum içine girerek çelişkiye düşmüş olur. Ve bu çelişki Anayasa prensipleri içinde izahsız kalır. Şu da var ki, kişilerin serbestçe girip çıkabilecekleri bir kuruluş artık bir kamu kuruluşu değil, özel hukuk alanında meydana getirilmiş alelade bir dernekten ibarettir. Ve Dernekler Kanunu gereğince zaten serbestçe vücuda getirilecek olan böyle bir müesseseyi bir kamu hukuku kurumu gibi tanımlamak ve özel bir kanunla ihdsaa çalışmak tamamen isabetsizdir.

Mühendis ve mimarların kanunla kurulan ve kamu kurumu vasfındaki meslek odalarına girip girmemekte serbest bırakılmaları ve hattâ aylıkla bir yere bağlanıp serbest çalışmayanların odaya girmekten menedilmeleri hem Anayasa'nın özüne ve sözüne, hem de «kamu kurumu» mefhumuna aykırı düşmektedir.

Kaldı ki, hizmetin görülmesindeki özellik ve belli bir disiplin içinde yapılmasındaki kamu yararı gözönünde tutularak anılan meslek odaları kamu ku-

geçen ay

rumu olarak kabul edilmiş ve kanunla düzenlenmiştir. Kamu kurumları üyeleri arasında bir dayanışma sağlayan veya ideal bir amacı gerçekleştirmek isteyen bir dernek hüviyetinde mütalâa edilemezler. Meslek odasına kaydolmadan çalışma imkânının sağlanması sonucu meslek disiplini ve denetim kaybolur. Kanun teklifinin gerekçesi, bizce tatminkâr değildir. Gerekçede ileri sürülen şikâyet konularının kanununa bazı hükümler ilâvesi için sebep gösterilebilir. Fakat odaya giriş mecburiyetinin kaldırılmasını izah edecek nitelikte değildir.»

(5 Mart, Yeni Ortam)

• «SINAÎ KALKINMA İÇİN UCUZ VE SÜREKLİ ENERJİ ÜRETİLMELİDİR»

EGE'DE ELEKTRİK SIKINTISININ KISA VADELİ TEDBİRLERLE GİDERİLEMEYECEĞİ ÖNESÜRÜLDÜ

Türkiye'yi ve dolayısıyla Ege'yi tehdit eden elektrik enerjisi buhranının plânsız ve kısa vadeli tasarımlarla giderilemeyeceği belirtiliyor.

Elektrik Mühendisleri Odası Bakkam Ergun Elgin, dün bir açıklama yaptı ve sorunun yetkili makamlarca gözden geçirilerek alınması gereken tedbirlerin tesbit edilmesini istedi.

Bu konunun genel enerji politikasının dışında düşünülemeyeceğini ifade eden Elgin, "Yerli ham petrol üretimi, tüketimin ancak yüzde 40'ını karşılamakta, ihtiyacın yüzde 60'ı da ithal edilmektedir. Bu durumda enerji açığını . petrolle kapatma politikası güvenilir olmaktan çıkmaktadır." dedi.

Elgin şöyle devam etti:

"Elektrik enerjisi kalkınma'ak zorunda olan ülkemizde alt yapı niteliğindeki sanayi ve tarım gelişmelerin baş sektörüdür. Bu enerjinin ucuz, sürekli, kaliteli ve güvenilir tarzda üretilebilmesi gerekmektedir. Taş kömürü linyit, petrol ürünleri ile hidrolik potansiyel ve nükleer enerji gibi kaynaklar üzerinde uygulanan politika ele alınmalı, kaynaklar iyi seçilmelidir."

Ülkemizde elektriğin üretim, iletim ve dağıtımının da Türkiye Elektrik Kurumunca yapılması gerektiğini önesüren Elgin, şunları kaydetti:

"Denizli yöresindeki jeotermik buhar kaynaklarından ancak mevzii olarak yararlanılabilir. Seferihisar'da da durum ancak öyle olabilir. Bu yol ülkenin enerji ihtiyacını kökünden çözümliyebilecek nitelikte değildir."

öte yandan, Batı Anadolu Sisteminde hissedilen elektrik ihtiyacını acilen gidermek için kurulan ve üç üniteden oluşan Bornova Gaz Türbin Santrali' . nm benzerlerinin gereken yerlerde, kurulmasının da bir plân meselesi olduğu fikrini savunan yetkililer, -"Akaryakıt ihtiyacı bu tesislerin ana problemidir. Çünkü, mazot bulunmadığı an, türbinler üretim yapamaz."

(13 Şubat, Ege Ekspres)

1. TELEVİZYON ALICI ANTENLERİ -evj.zybn alıcı anten-
ANTEN itli alıcı antenle -

KU^ETLENDİKTİCİLERİ VE h te. ilgi>N tablo ve eğri-
ORTAK AOTEN TES"

Bu kitapta birinbd böl yapıları
lerine tahsis edilmiş en uygun yer ikinci

rin özellikleri f Ç >yük önem kazanan "ör
incelenerek bocada da tesi^

rilebilmelferi gerel inceleme
lerle fiatı: 25 TL

berabervverilm ne ayrılmış, /izyonun
Anten kuvve t yapıları ve elemanları çalışma
lenftir iç i l<: ve ilmiştir preu

tesiste konmaları i hamur kâğıt,
g'i bölümde ele 2reS

alınmıştır üçüncü Ofset bakki,
bölüm ise güç^imü

tak Anten Tesisleri^
lerin çeşitler rek,

sibi, televizyon vericileri

rı incelenmiş, tüplü ve traisistorlu alıcı devre
lerinin çalışması bütün ayrıntıları ile verilmiş
tir.

37Ş Sayfa, 301 Şekil

lu televizyon alıcı

te, Birinci hamdır

kapak, Ofset bakki.LJ.3C. 1 %< \ _ İ : ^"J\ r-ifratı: 75 TL

YAZARIN YAKINDA BIKACAK ÖLANLKITABI:

TELEViZYON ALICILARININ AYAR VE TAMİRİ

Bu kitapta'tüpjlil ve traiâsist<prfLu televizyon^alı-•=
cılarının kanal lseçic(i,Lj?esiü ve ses araffekansı

diskriminatör, otomatik frekans ayarı, resim ta- c
^ rama, satır tarama, EHT devrelerinin

hesapları ve televizyon alıcıla-

104 Sayfa, 88 Ş^kil, Birine

Renkli KromolüksNçapak,

2 o TELEVİZYCN TEKNİÇİ

Bu kitapta siyah-beyaz tele

amatfö^ye

^ teleyj.zy^6n Tle ilgilerfen "pkuyuCBy^
çek şekilde hazırlanmıştır^ ^ ~ -

YAZARIN HAZIRLANMAKTA OLAN KİTAPLARI î

1. RENKLİ TELEVİZYON TEKNİĞİ

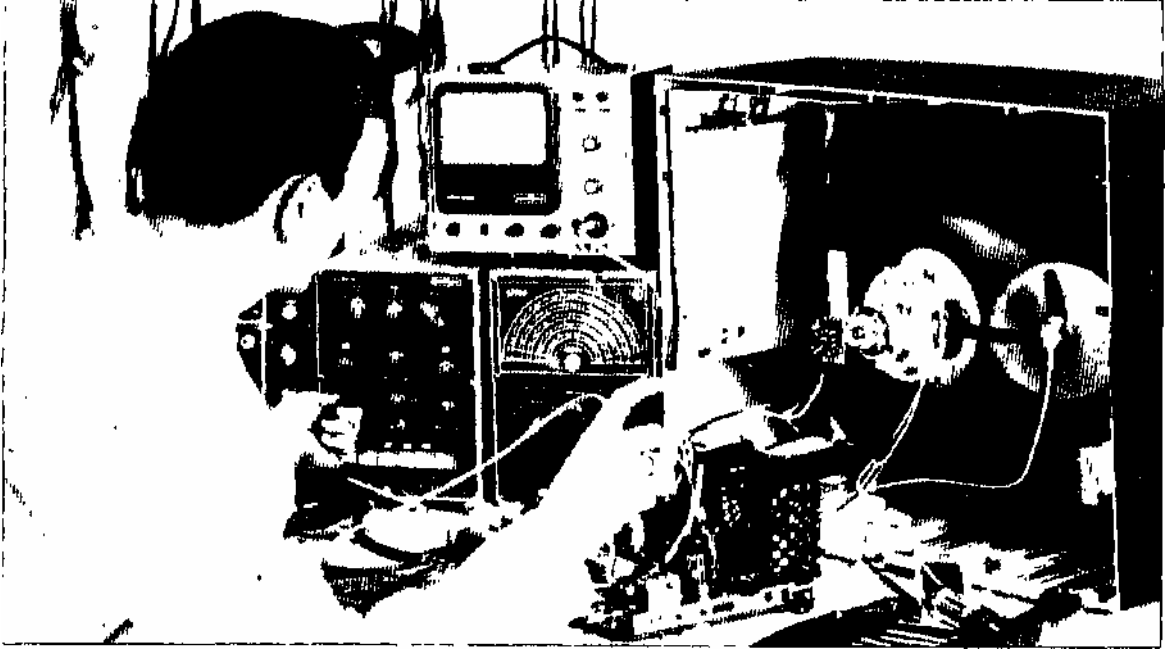
2. RENKLİ TELEVİZYON ALICILARININ AYAR VJE TAMİRİ

Ödemeli İsteme AdresitErgür Tutüncüoğlu, Akdoğan Sok.

No:38/1, Beşiktaş, İstanbul.

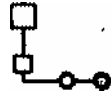
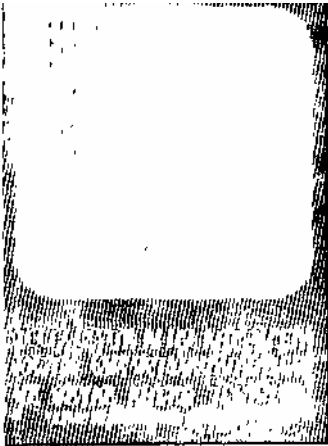
TE EVZYON

°°
İMffiÖ!

D) D) 0)0. İLi

BU KİTAPLARI OKUMALISINIZ

111-1,5,40 fi
I.MI M 1,»I'M>

DAHA GENİŞ BİLGİ İÇİN LÜTFEN ARKA SAYFAYI OKUYUNUZ

geçen ay

9 8 MİLYAR LİRA ZARAR VAR

PROJELERDEKİ GECİKMELER VE MALİYET ARTIŞLARI SEBEBİYLE BU YIL DA 3 MİLYARA YAKIN MİLLÎ GELİR KAYBI OLACAK

KEBAN'DAN SONRA, 15 BÜYÜK PROJEDE DE GECİKMELER VAR

Türkiye'nin sanayileşmesi açısından hayati önem taşıyan büyük yatırım projelerinden milyarlık maliyet artışları ve gecikmeler artık normal sayılmaktadır. Devlet Planlama Teşkilâtı, Tetkik ve Tahlil Şubesi 1972 yılı içinde toplamı 48 milyar lirayı aşan 105 adet yatırım projesi üzerinde yaptığı araştırmada, gecikmeler nedeniyle milli gelir kaybımızın 1973 yılı için 2 milyar 870 milyon 900 liraya ulaştığını tespit etmiştir. 1969 yılında proje gecikmelerinden doğan milli gelir kaybı 496 milyon ikaydı.

MALİYET ARTIŞLARI

105 proje arasından seçtiğimiz 15 büyük projedeki maliyet artışları toplamı 8 milyar 128 milyon 587 lirayı bulmaktadır. Genellikle Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı olan barajlar ve sulama projelerindeki gecikmelerin yanı sıra maliyet artışları, ihale bedellerini yan yana aşmıştır. Gecikmelere neden olarak "İhale Tasfiyesi" ve "İstimlak zorlukları" öne sürülmektedir.

GECİKMELER

K

Devlet Planlama Teşkilâtı'nın incelenmesine göre 105 projeden 20'sinde asgari 1 yıllık, 29'unda 2 yıllık, 15'inde 3 yıllık, 5'inde 4 yıllık, diğer 5'inde de 7 ve daha fazla yıllık gecikmeler tespit edilmiştir.

Maliyet artışlarında rekoru, 2.5 milyarı aşan İskenderun Demir Çelik Tesisleriyle, 1 milyar 263 milyon 607 bin lira ile Keban Barajı korumakta, bunu 1 milyar 75 milyon liralık artışla Ceyhan Projesi (Aslantaş Sulama Tesisleri) izlemektedir. Yılan hikâyesine dönen ve proje maliyetindeki devamlı artışların yanı sıra milyarlık istimlak bedelleriyle de devlet hazinasını sarsan Keban projesinin dışında Gökçekaya Barajı da bir başka yılan hikâyesi halini almıştır. 27 aylık bir gecikme ile 1973 yılında beklenen barajın, proje maliyetindeki artışı daha şimdiden 415 milyon liraya yaklaşmıştır. Amerikan EBASCO şirketine ihale edilen Gökçekaya Barajı'ndaki gecikme ve maliyet artışının başlıca nedeni, baraj tünelinin inşaat sırasında çökmesi ve tıpkı Keban'da olduğu gibi tünel zemininde (Geniş çatlaklar) meydana gelmesidir.

Aslantaş (Ceyhan) projesinin ilk maliyeti 1 milyar 401 milyon 144 lira olarak hesap edilmiş fakat 1972'deki maliyet artışı 1 milyar 75 milyon lirayı aşmıştır. Projedeki gecikme süresi ise 3 yılı bulmuştur. 1972 yılındaki enerji projelerinin milli gelir kaybı 300 milyon lirayı bulmaktadır.

PETRO KİMYA

Yarımcâ'da inşa edilmekte olan ve bazı üniteleri hizmete açılan birinci Petro Kimya kompleksinde maliyet artışları Devlet Yatırım Bankasının bir ra.

geçen ay

poruna göre yüzde 305'i bulmuştur. Projelerin gerçekleşmesindeki gecikmeler 9.5 ilâ 35 ay arasında değişmektedir.

DEMİR ÇELİK

1968 yılından beri iskenderun'da Sovyet kredisi ve teknik yardımıyla kurulmakta olan 3'üncü Demir Çelik tesislerinin durumu da hayli acıklıdır, ilk hesaplara kıyasla maliyetlerdeki artış 2.5 milyar lirayı aşmıştır.

KARADENİZ BAKIR

1967 yılında Süleyman Demirel taraf nidan Samsun'da temeli atılan Karadeniz Bakır Kompleksinin üç yıl içinde bitirilerek hizmete gireceği, zamanın iktidarı tarafından açıklanmıştı. Ne var ki bu tatlı hayal bir türlü gerçekleşmemiştir, 1 Nisan 1971'de "Açılıyor" denmiş, ancak yine bütün ümitler suya düşmüştür. Bugüne kadar Karadeniz Bakır tesisleri hâlâ işletmeye açılmamıştır. Resmî rakamlara göre maliyet artışı yarım milyar lirayı bulmuştur.

Tabloda yer alan diğer 12 örneklerden de toplu halde görüleceği gibi, memleket ekonomisini olumsuz yönde etkileyecek maliyet artışları ve gecikmeler, artık olağan sayılmaya başlamıştır:

(6 Şubat, Günaydın)

GÖKÇEKAYA BARAJI

ilk Proje Maliyeti	532.841.000 TL.
Yeni Maliyet	948.000.000 TL.
Maliyet Artışı	415.159.000 TL. 27
Proje Gecikmesi	Ay Amerikan
Proje Firması	Ebasco.

ASLANTAŞ SULAMA PROJESİ

ilk Proje Maliyeti	1.401.144.000 TL.
Yeni Maliyet	2.476.626.000 TL.
Maliyet Artışı	1.075.382.000 TL.
Proje Gecikmesi	36 Ay

KEBAN BARAJI

ilk Proje Maliyeti	1.765.983.000 TL.
Maliyet Artışı	U63.607.000 TL.
Yeni Maliyet	3.029.590.000 TL.
Maliyet Artışı	1.263.607.000 TL.
Proje Gecikmesi	Şimdilik 48 Ay
Proje Firması	Amerikan Ebasco
Müteahhit Firma	Fransız-İtalyan

ÇILDIR ELEKTRİK SANTRALİ	
ilk Maliyet	: 54.006.000 TL.
Yeni Maliyet	: 129.722.000 TL.
Maliyet Artışı	: 75.616.000 TL.
Gecikme	: 60 Ay

DOĞUKENT ELEKTRİK SANTRALİ

ilk Proje Maliyeti	82.154.000 TL.
Yeni Maliyet	155.689.000 TL.
Maliyet Artışı	173.435.000 TL.
Proje Gecikmesi	48 Ay

HASAN UĞURLU BARAJI

ilk Maliyet	765.000.000 TL.
Yeni Maliyet	1.197.241.000 TL.
Maliyet Artışı	432.241.000 TL.

geçen ay

KARADENİZ BAKIR KOMPLEKSİ

ilk Proje Maliyeti	489.712.000 TL.
Yeni Maliyet	1.685.000.000 TL;
Maliyet Artışı	695288.000 TL.
Proje Gecikmesi	24 Ay Amerikan
Proje Firması	Mc Kee.

DEMİR ÇELİK TESİSLERİ

ilk Proje Maliyeti	Yeni 3.760.000.000 TL.
Maliyet Artışı	6.314.933.000 TL.
	2.554.933.000 TL.

AKDENİZ GÜBRE KOMPLEKSİ

ilk Proje Maliyeti	450.000.000 TL.
Yeni Maliyet	687.000.000 TL.
Maliyet Artışı	237.000.000 TL.
Proje Firması	Holdor Topsøe (Danimarka)

SÜLFATASİT FABRİKASI

ilk Proje Maliyeti	37.630.000 TL.
Yeni Maliyet	155.382.000 TL.
Maliyet Artışı	117.352.000 TL.

KARADENİZ GÜBRE KOMPLEKSİ

ilk Proje Maliyeti	98.000.000 TL.
Yeni Maliyet	213.050.000 TL.
Maliyet Artışı	115.450.000 TL.
Proje Gecikmesi	12 Ay

ALÜMİNYUM TESİSLERİ

ilk Proje Maliyeti	1.586.000.000 TL.
Maliyet Artışı	2.464.755.000 TL.
Yeni Maliyet	878.755.000 TL.

(6 Şubat, Günaydın)

YABANCI ELEMANLAR SANAYİMİZİ ETKİLİYOR

«DIŞA BAĞIMLI EKONOMİ TEŞVİK KANUNUYLA YARATILMAK İSTENİYOR»

Bugün çalışmalarına başlayacak ve üç gün sürecek olan Mimarlar Odası 19. Genel Kurulu için, Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan çalışma raporunda, binlerce mimar, mühendis ve teknisyenin ülkeye hizmet imkânı bulamadığı; ayrıca yabancı teknik eleman çalıştırma yoluyla ulusal sanayiinin kurulmasının engellenmekte olduğu açıklanmıştır. Aynı raporda belirtildiğine göre, geçen bir yıl içinde yaşama koşulları bütün çalışanlar, teknik elemanlar ve mî-, marlar için daha da zorlaşmış, pahalılık, işsizlik ve ücret düşüklüğü bir kat daha artmıştır.

Çalışma raporunda, Türkiye'de halen 4 bin 67 mimarın bulunduğu ve bunların yarısının Ankara, İstanbul ve İzmir gibi üç büyük şehirde toplandığı belirtilmekte, önemli sayıda teknik elemanın insanca bir yaşama, iş güvenliği ve ülkeye gereğince hizmet edebilme imkânı sağlanmadığı için yurt dışına gittiği ifade edilerek, «Türkiyede çalışan her 10 mim'ara karşılık bir mimar dışarda çalışmaktadır» denilmektedir.

SORUNLARIN NEDENİ

Toplumumuzun her 10 yılda bir köklü sarsıntılar geçirdiği ifade edilen raporda bütün sorunların nedeninin ülkemizde kendi gücümüze dayanmayan bir

geçen ay

sanayileşme ve kalkınma politikasının güdülmesi olduğu belirtilmekte, yerli teknik elemanların yapacağı işlerin yabancılara yaptırıldığı ifade edilerek özetle şöyle denilmektedir :

«Yabancılara yaptırılan işlerde Türkiye'nin değil, yabancı ülkelerin çıkarlarının gözetileceği açıktır. Bu yolla Türkiye sanayiini ileri ülkelerin çıkarlarına uygun biçimde yönlendirilmesi sağlanmakta, Türkiye'de gerçek ve ulusal bir sanayiini kurmasına engel olunmaktadır. Ülkenin kendi ham madde ve insan gücü kaynaklarına dayanan bir sanayileşme engellendiği sürece geri ülke olmaktan kurtulmak mümkün değildir. Bu gelişmeler için de teknik elemanlarımızın geleceği şimdikinden daha iyi olamayacaktır.»

TEŞVİK KANUNU VE YABANCI ELEMAN

Mimarlar Odası raporunda 3. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın ortak pazarla ilgili bölümlerinin ülke çıkarlarına aykırı sonuçlar doğuracak biçimde düzenlendiği ifade edilmekte, Ortak Pazarsız da dışa bağımlı ekonomik politikanın sürdürülmesi olanağının «Teşvik Kanunu» ile yaratılmak istendiği ifadeyle şöyle denilmektedir :

«Teşvik kanunu ile Türkiyede halen yapılmakta olan asyayi mamullerinin ithali için gümrük kapılan 'açılmakta, yabancı personel çalıştıran yatırımcılara vergi indirimi sağlanmaktadır. Bu yola, yakın bir gelecekte hertürlü mamul madde yurt dışından getirilirken, Türkiye'de kurulacak, «Sahte» sanayi işletmelerinde bile yabancı teknik elemanlar çalışacaktır.»

Mimarlar Odası Yönetim Kurulu çalışma raporunda ayrıca, Mühendis ve Mimar Odaları Birliği yöneticileri de suçlanmakta, iki yılı aşkın bir süredir genel kurulun toplanmaması «kanun dışı bir yönetim» olarak nitelendirilerek, «bu yöneticilerin başlıca faaliyeti teknik elemanların ülke çıkarlarını savunan sesinin çıkmasını engellemek olmuştur» denilmektedir.

(14 Şubat, Yenigün)

• YABANCI SERMAYE % 8 PAYLA YATIRIMLARIN % 80'İNE HÜKMEDİYOR

Türkiye Makina Mühendisleri Odası 19. Genel Kurulu dün Oda konferans salonunda toplanmış, açış konuşmasını yapan Başkan Kemal Tataroğlu, Türkiye'nin sanayileşmesinde yöneticilerin samimi davranmadıklarını söylemiştir.

«Sanayimizi kendimizin kurmasında mühendislik hizmetlerinin Türk Mühendislerince yapılması şarttır» diyen Tataroğlu, uygulamada bunun aksinin görüldüğünü belirtmiş, «Birinci ve ikinci 5 Yıllık plân dönemlerinde toplam yatırımlarda % 8 gibi cü'ü bir yer olan yabancı sermaye, yatırımların yüzde 80'ine hükmederek sanayileşmemizi her yönden etkilemiştir» demiştir.

Teknisyenlerin ve bu arada makina mühendislerinin çeşitli sorunlarına değinen Tataroğlu açış konuşmasında devamla şunları söylemiştir :

geçen ay

«Mühendisliğimizi huzursuzluğa itenler ve hizmetten türlü şekillerde engellenenler, bu memleketin kalkınmasına olumsuz yönde etki ettiklerini artık bilmelidirler.

Sorunlarımızın tek çözüm yolu olan sanayileşmemizde yetkililer samimî işeler, kendi teknik gücümüze gerekli yer ve imkânlar mutlaka verilmelidir.»

Makina Mühendisleri Odası Başkanı, mühendislerin sosyal güvencikte» mahrum bulunduğunu, klâsik memur hüviyeti ile karşılığı verilmeden iki yıldan beri Anayasaya aykırı olarak fazla mesai yaptırıldığını, mühendislerin çoğunun yan ödemedi henüz hiç faydalanmadığını, çeşitli güçlükler ve eşitsizlikler nedeniyle huzursuzluğa, meslek dışına ve yabancı ülkelerde çalışmaya itildiğini ileri sürmüştür. Tataroğlu, buna karşılık, Teşvik Kanunu Tasarısında, astronomik ücretler karşılığında yabancı teknik elemanların serbestçe getirilmelerinin teşvik olunabildiğini iddia etmiştir.

Oda Başkanı, ikinci Plân Dönemi sonunda, miktar itibariyle yüzde 40 oranında mühendis açığı bulunduğunu bildirmiş, temin güçlüğü zammı verilmemesi için Üçüncü Beş Yıllık plân başında ihtiyaçtan fazla gibi gösterildiği iddiasında bulunmuştu. Kamu kuruluşlarının mühendissiz bırakılarak yatırımların aksatıldığını ve milyonlarca liranın heba edildiğini belirten Oda Başkanı, sanayileşme konusunda şunları söylemiştir :

«Bütün yetkililerce, kalkınmamızın ancak sanayileşmemizle mümkün olabileceğinin sık sık kesin bir şekilde beyan edilir duruma gelmesine rağmen ya sanayileşme kavramı yanlış anlaşıldığı, yahut yapılan kesin beyanlar samimi olmadığından sanayileşmenin gerekleri yerine getirilmemektedir.»

(11 Şubat, Cumhuriyet)

• BİR MÜHENDİS İLE BİR TEKNİKER DİŞLİ ÇARKLAR ARASINDA PARÇALANDI

Ereğli Demir ve Çelik Fabrikasında meydana gelen iş kazasında biri yüksek kimya mühendisi, diğeri tekniker olmak üzere iki değerli eleman ölmüştür.

Ereğli Demir Çelik Fabrikasının ilâve tesislerinden olan «Sinter» fabrikasındaki kaza şöyle olmuştur :

Sinter fabrikasının bakıma alınabilmesi için sıcak kısımlar soğumaya terkedilmiştir. Bu sırada vardiyadan çıkan vardiya genel formeni yüksek kimya mühendisi Osman Zeki Erol ve yeni vardiyaya gelen tekniker formen Mustafa Baykal'a arızanın olduğu kırıcı ızgara dişlilerinin yerini göstermek istemiştir, Bunun için mühendis ve tekniker birlikte fabrika içine girmişlerdir.

Ancak bu arada mühendis ile tekniklerin fabrika içine girdiklerinden haber' siz bulunan formen Ertuğrul Çelikpala tesisi 30 saniye çalıştırmak istemiştin Tesisin çalışması ile birlikte, içerde bulunan mühendis Osman Zeki Erol ve tekniker Mustafa Baykal büyük dişli çarkların arasında kalarak parçalanmışlardır.

(11 Şubat, Barış)

geçen ay

- «TEKNİK ELEMANLARIN İŞ GÜVENLİKLERİ YETERSİZ»

Makina Mühendisleri Odasının dün sona eren 19. Genel Kurul çalışmalarında Ankara'nın kirliliği hava sorunu da ele alınmış, yakıt tüketiminde ekonomi sağlanması ve ısıtma tesislerinin sebep olduğu hava kirliliğinin azaltılması üzerinde durulmuştur.

Bu konuda belirlenen görüşe göre, Ankarada hava kirliliği çeşitli etaplarda tatbik edilecek bir bölgesel ısıtma projesi ile önlenebilecektir. Bununla ilgili avan proje çalışmalarının da Teknik Üniversite yetkileri ile müştereken yürütüldüğü açıklanmıştır.

Konuşmacılar, ilgililerin, soruna çözümleyici bir girişimde bulunmadıklarını ve konuya doğru bir hâl yolu getirmediklerini öne sürmüş, belediyece önerilen havagazıyla ısıtmanın imkânsız ve sakıncalı olduğunu ifade etmişlerdir.

TEKNİK ELEMANSIZ SANAYİ OLMAZ

Genel kurulda, makina mühendislerinin iş güvenliği ve sosyo - ekonomik olanaklarının yetersiz olduğu öne sürülmüş, kuvvetli olmak için sendikalaşmanın zorunluğu belirtilmiştir.

Sabahki oturumda, delegeler faaliyet raporuna ilişkin görüşlerini belirtmişlerdir.

Serdar Tan adında bir delege, makina mühendislerinin ülkenin kalkınmasındaki rolünü anlatmış, özellikle şunları söylemiştir :

«Sanayileşme süreci içinde, bu konuda en çok görev makina mühendislerine düşmektedir. Nasıki teknik elemansız bir sanayileşme olamazsa, sanayileşmemiş bir ülkede de teknik elemanların yaşamalarını sağlamaları düşünülemez. Toplumlar kişilerin karşılıklı dayanışma içinde yaşama gereğinden doğmuştur. Toplu halde yaşayan kişilerin sosyo - ekonomik ilişkilerini düzenleyen yasalar vardır.»

«Toplumlar giderek kendi bünyelerine özgü anayasalarını oluştururlar. Anayasalar, toplumun temel yapılarını, örgütlerini ve işleyiş kurallarını göstermekle beraber daha çok oluşumu nedeni ile kişilerin temel hak ve örgütlerini koruyan başlıca belge olarak tanımlanır.»

SENDİKALAŞMA

Serdar Tan, konuşmasının bu bölümünde makina mühendislerini birlik ve beraberliğe çağırmış, sendikalaşmanın "zorunluğuna değinerek özetle demiştir ki:

«Bütün benliği ile fikren ve bedenen çalışarak sanayileşme çabalarını tek başlarına sürdüren teknik elemanlar, yoğun sanayileşme yükünü yine tek başlarına kaldırmak durumundadırlar. Dolayısıyla kalkınma, onların çabalarının sonuçlandığı oranda oluşur.»

«Bir ferden en etken biçimde çalışabilmesi ve başarıya ulaşabilmesi her şeyden önce onun kişisel hak ve özgürlüklerinin, iş güvenliğinin ve sosyo - eko-

geçen ay

nomik ihtiyaçlarının temini ile mümkündür. Bu öğeler oluşmamış ise temini yolunda çalışılmalı, bu hakların kendilerini, sağlanması gereken makamlardan istenmelidir. Alınması için çaba ve gayret gösterilmelidir, istekler haklı, isteyenler güçlü olduğu sürece elde edilmeyecek hak yoktur.»

«Ülkemizde teknik elemanların ve bunların bir parçası olarak da bizlerin iş güvenliğimizin ve sosyo - ekonomik olanaklarımızın yetersiz olduğu bir gerçektir. O halde birinci etken istemin haklı olduğu apaçıktır.»

«1948'de Türkiye'nin de imzaladığı Evrensel İnsan Hakları Beyannamesinin, 23'üncü maddesinde bu yol, «Herkesin menfaatlerinin korunması için sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı vardır» şeklinde belirtilmiştir.»

«Sendika kurma haklarımız apaçık ortada iken bu haklara sahip değiliz. Odamız üyeleri haklarını aramak ve kendilerini temsil etmek görevini genel kurulca seçilen yönetim kuruluna verir. Odamız yöneticilerinin Anayasaca tanınan hakların alınmasını teminde bu denli gevsek bir tutum içinde oluşu üzüntü vericidir.»

(12 Şubat, Barış)

- **ASKERİ YARGITAY MEHMET ERDEMİR HAKKINDAKİ BERAAT KARARINI ONAYLADI**

Askerî Yargıtay, Türkiye Elektrik Kurumu eski Genel Müdürü Mehmet Erdemir hakkında Sıkıyönetim Mahkemesi tarafından verilen beraat kararını onaylamıştır.

Tek Genel Müdür iken «Suç sayılan bir fiili övdüğü» gerekçesiyle Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Mahkemesince yargılanan ve beraat eden Erdemir hakkındaki karar Yargıtayca incelenmiş ve onaylanmıştır.

Erdemir, hakkında soruşturma açıldıktan sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının istemi üzerine görevinden alınmış, aynı Bakanlıkta Müşavirliğe atanmıştı.

(9 Şubat, Cumhuriyet)

- **ASKERİ YARGITAY BAŞKANI MECLİSİ UYARDI**

Askerî Yargıtay Başkanı Hâkim Tümgeneral Rafet Tuzun, savaş halinde askerî mahkemeler yargıçlarının çoğunluğunun hâkim olması şartını kaldıran Anayasa değişikliğinin Anayasa'nın ruhuna aykırı olduğunu ileri sürmüştür. Tümgeneral Rafet Tuzun bu konudaki görüşlerini parlamenterlere gönderdiği dokuz sayfalık bir yazı ile ortaya koymuştur.

Askerî Yargıtay Başkanı, yapılan değişikliğin yargı organı ile bağdaştırılamayacağını ileri sürdükten sonra, "Bir heyete velevki kanunla mahkeme demekle o heyetlerin veya kişi veya organın, yargılama usullerini kullanmadan bağımsız, teminatlı, hakim nitelik ve niceliğinde olmayan kimselerden kurulup gördürülmesine imkân yoktur" demiştir.

geçen ay

General Rafet Tuzun, bu yönetimi bugün için düşünmenin dahi kabil olmadığını bildirmiş. "Devletin üç sağlam ve dengeli ayağı vardır. Yasama, yürütme ve yargı, bunun bugün de sağlam olması ve güçlü bulunması zorunludur. Bu ayaklardan birinin kırılması veya sakatlanması tüm devletin sağlamlığını ve gücünü yitirir. Aynı zamanda imza koyduğumuz Uluslararası sözleşmelere ve anlaşmalara tamamen aykırı düşer ve itibar kırıcı olur" demiştir.

(12 Şubat, Hürriyet)

BİTLİS İLİNE ATAN TEMSİLCİMİZ

Yeni açılan Bitlis ile EMO temsilcilik görevine «Şube ve Temsilcilik Yönetmeliği» nin 6/B maddesi gereğince Sayın Hasan Dalkıran'ın iki yıl süre için atanmasına, Merkez Yönetim Kurulunun 13.2.1973 tarih ve 60 nolu toplantısında karar verilmiştir.

ERZURUM İLİNE ATANAN TEMSİLCİMİZ

Yeni açılan Erzurum ile EMO temsilcilik görevine «Şube ve Temsilcilik Yönetmeliğinin 6/B maddesi gereğince Sayın Temel Tunalı'mrı iki yıl süre için atanmasına, Merkez Yönetim Kurulu'nun 6.2.1973 tarih ve 59 nolu toplantısında karar verilmiştir.

DİYARBAKIR İLİNE ATANAN TEMSİLCİMİZ

Yeni açılan Diyarbakır ili EMO Temsilcilik görevine «Şube ve Temsilcilikler Yönetmeliği» nin 6/B maddesi uyarınca Sayın Muzaffer Sarıların iki yıl süre için atanmasına, Merkez Yönetim Kurulu'nun 6.2.1973 tarih ve 59 nolu toplantısında karar verilmiştir.

HAR-IŞ FİRMASINA KALİTE BELGESİ VERİLDİ

HAR-IŞ Firmasınınca imâl edilen 30 kV, 400 A Dahili Tip Az Yağlı Kesici Odamızca incelettirilmiş, teknik gereklere uygunluğu görülerek, «EMO Kalite Belgesi Yönetmeliği» hükümleri gereğince 7.2.1973 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere iki yıl süre ile kalite belgesi verilmiştir.

ÜYELERİNİZİN DİKKATİNE

Odamızın telefon numarası 25 31 43 olarak değiştiğini bildiririz.

— 18. Dönem Çalışma Raporumuzun 51. Sayfa ve 23. satırda teknik nedenlerden ötürü oluşan yanlış aşağıdaki biçimde düzeltiriz :

Abdulfettah OKUDAN (Müh. Bürosu)

Kemeraltı Cad. Zürafa Sok. no : 30, Karaköy/İSTANBUL